

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Muž na rodičovské dovolené

Mužů na rodičovské dovolené přibývá. Přesto je těch, kteří pečují o narozené dítě, zatímco jejich žena chodí do zaměstnání, stále málo. Jen necelé procento. Navíc nemají nárok na stejné peněžité dávky jako ženy.

V české rodině je to většinou muž, který vydělává víc než žena. I když její příjem bývá pro rodinný rozpočet dost podstatný, zůstává s narozeným dítětem doma ona. Za poslední tři roky se však tato situace trochu změnila. Podle průzkumu zveřejněného na webových stránkách ministerstva práce a sociálních věcí počet mužů pobírajících rodičovský příspěvek za tuto dobu vzrostl. Nejvíce jich bylo v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Jejich počet rychle stoupá i v Praze.

Jaké profese zůstávají doma?

"Nejčastěji zůstávají otcové doma s dětmi od dvou do tří let jejich věku," říká Hana Maříková ze Sociologického ústavu České republiky, který se na průzkumu podílel.

Z hlediska profese jde nejčastěji o dělníky, řemeslníky, opraváře, zdravotníky, učitele, novináře a umělce. Otcové opouštějí zaměstnání a věnují se dítěti obvykle proto, že žena vydělává víc peněz nebo že muž je právě nezaměstnaný či má pracovní režim, který umožňuje vlastní organizaci času a práci doma.

Objevují se i případy, většinou u partnerů s rovnocenným vzděláním a výdělkem, že muž považuje rodičovskou dovolenou za vítanou změnu a je vnitřně přesvědčen o nutnosti svého podílu na výchově dítěte.

Otec hrdina a krkavčí matka

Od rodičovské dovolené a jejího využívání muži ve vyšší míře si řada odborníků slibuje narušení stereotypu o ženské pečovatelské roli. To by mohlo odbourat diskriminaci žen na trhu práce. Zároveň by muži získali možnost podílet se více na výchově svých potomků. "Jsou to však ve velké míře stále ženy, které nechtějí přiznat rodičovskou péči mužům," říká předsedkyně Českého svazu žen Zdeňka Hajná. "Mladí lidé, kteří zakládají svůj vztah na rovnocennosti, již uvažují jinak."

Některé ženy rozčiluje fakt, že zatímco otec je v očích okolí hrdina, který se vzdal kariéry a zůstal doma s dětmi, u nich se něco takového považuje za naprosto normální. Ale například novinář Martin Balcar řešil s okolím jiné problémy. Zůstal doma s roční dcerou a vzpomíná, že zatímco jeho manželku, soukromou zubařku, považovali vlastní rodiče za krkavčí matku, on byl zase označen za hanbu mužského pokolení. "V péči o narozenou Aničku jsme se díky rodičovské dovolené oba vystřídali, což považuji za ideální," dodává Martin.

Jedním z důvodů, proč některé ženy nechtějí, aby jejich partner zůstal s dítětem na rodičovské dovolené, je fakt, že většina z otců sice tráví s dítětem víc času venku a při hraní než ony, provoz domácnosti však zůstává stát.

Podle průzkumu v západní Evropě více než polovina žen na rodičovské dovolené většinou připravuje jídlo a vaří, u mužů je to necelá pětina. "Je těžké najít muže, který by byl na rodičovské dovolené opravdu, což znamená, že by taky vařil, pral, žehlil, nakupoval, uklízel. Většina z nich se stará jen o to dítě," potvrzuje Michaela Marksová-Tominová z Gender Studies, zabývající se rovností žen a mužů.

Podotýká, že i ženy se musely přece naučit vařit, prát a starat se o dítě, takže se to stejně dobře naučí i muži. Ženy by jen měly mít s nimi více trpělivosti a nenervovat se kvůli tomu, že muž něco

neudělá hned a přesně podle jejich představ. Filozofie - tak ať to raději nedělá vůbec - je totiž navždy zasouvá do škatulky hospodyněk u plotny.

Finanční diskriminace mužů

Nárok na rodičovskou dovolenou má otec od narození dítěte, matka po skončení takzvané mateřské dovolené. Během ní pobírá peněžitou pomoc v mateřství, která je dávkou

nemocenského pojištění. Otec má nárok pouze na pobírání rodičovského příspěvku (1,1násobek životního minima, 2552 korun měsíčně) bez ohledu na to, kdy rodičovskou dovolenou nastoupí.

Výjimku tvoří jen například muž svobodný, rozvedený, ovdovělý a podobně, který pečuje o dítě na základě rozhodnutí příslušného orgánu (podrobněji § 12a zákona o dávkách v mateřství).

Znerovnoprávnění mezi mužem a ženou je zvlášť viditelné v situaci osvojení dítěte, kdy žena-náhradní matka dítě neporodí, přesto jí náleží peněžitá pomoc v mateřství, zatímco muž-otec pobírá pouze rodičovský příspěvek.

Mateřská, nebo rodičovská dovolená?
--

Mateřská dovolená

Náleží zaměstnankyni v souvislosti s porodem a péčí o narozené dítě po dobu 28 týdnů; porodila-li zároveň dvě nebo více dětí nebo jde-li o zaměstnankyni osamělou, náleží jí mateřská dovolená po dobu 37 týdnů. Nastupuje ji zpravidla od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu, nejdříve však od počátku osmého týdne před tímto dnem.
--

Rodičovská dovolená

Poskytuje se matce dítěte po skončení mateřské dovolené a otci od narození dítěte, a to v rozsahu, o jaký požádají, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne věku tří let.
--

Co zjistili muži na rodičovské dovolené?

* Dřív jsem to nechápal, dokud jsem nezůstal doma, tak jsem si myslel, že manželka je taková, že zbytečně skuhrá, nic nevydrží... Hrát si s dítětem, jsem si říkal, to je pěkný, jenomže když je to osm a víc hodin denně, každý den furt to samý, tak to utahá. (Standa)

* Je to fyzicky i psychicky namáhavá jednotvárná zátěž bez možnosti padla a jdu pryč. (Vláda)

* Byl to ten nejobtížnější džob, jaký jsem zatím měl... Jakýkoli jiný džob by byla úleva. (Pavel)

Zdroj. www.idnes.cz